

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Qualiter de uolutione beneficium acquiri possit, & prouideri. punct. 34

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

Item, si propria auctoritate te in illud ingeris, ex dicto cap. ad aures. cap. cum iam dudum. Item si post electionem ante confirmationem beneficium administras quia iam te ingeris in beneficium abique iusto titulo, precipue cum ob hanc intrusionem ius tibi competens ex electione amiseris. c. auarit. de elect. in 6. Et idem est, si abque legitima institutione fructus beneficii percipis, ex dicto cap. auaritia. Item si detineas beneficium, quo ipso iure priuatus es, quia iam te in beneficium ingeris sine titulo. Felin. in cap. in iura. de rescript. corol. 2. Quod est intelligendum, vt bene aduertit Couarru. 2. part. de sponsal. cap. 6. §. 8. num. 8. si accedat sententia saltem declaratoria criminis. Quia quouique hac sententia accedat, imo illius executio, titulum, & possessionem beneficii non perdis. Item si possessionem beneficii à Romano Pontifice concessi accipias literis non expeditis, quamuis supplicatio signata sit. Quia quousque literæ expeditur, non habes legitimam titulum possessionem accipiendi: ex dispositione facta à Iulio III. quæ est in ordine 33. cuius meminit Garcia 4. part. cap. 2. num. 47. & docet Azor. dict. cap. 35. quæst. 10. circa finem. Præterea aliquibus placet te intulatum esse, si violenter beneficium occupes, tamen ad beneficium legitimam titulum habetes, ex dicto cap. eum qui. de præbenda. in 6. Azor. supra. quæst. 10. Ludovic. Gomezius in reg. de triennali possessore. quæst. 48. violentus enim beneficii occupator ius in beneficium acquisitum amittit ipso iure. Ergo sine iure se in beneficium ingerit, Ergo est intulatus. Ceterum credo probabilius te intulatum non esse, si legitimam titulum habeas. Nam esto ob violentam occupationem perdas ipso iure titulum, vt hæc amissio effectum habeat, debet sententia saltem declaratoria criminis accedere. Ergo dum hæc non accedit, non debes ceteri titulo priuatus: sic alii relatis Couarru. lib. 3. var. cap. 16. sub num. 7. vers. illud præmittendum non est. Valquez de benef. cap. 4. §. 4. dub. 5. à num. 252. Violentum occupatorem voco eum, qui beneficium occupat, etiam si canonicum titulum habeat in ius possessoribus, & eis contradicentibus, licet resistere conati non fuerint. Couarru. alios referens, vers. oportet. Valq. de benef. cap. 4. §. 4. dub. 5. à num. 251. Aduerto violentum beneficii occupatorem præiudicium venire beneficiis obtentis. ex dicto cap. eum qui: intulatum vero inhabilem esse factum ad beneficia, quæ per intrusionem tentat acquirere: sic relati doctores.

PUNCTVM XXXIV.

Qualiter deuolutione beneficium acquiri possit, & prouideri.

- 1 Quid sit deuolutio.
- 2 Qualiter deuolutio fiat, & ad quos.
- 3 Deuolutio fit cum qualitatibus beneficio annexis.
- 4 Ab vno remouet potestatem alteri conferre.
- 5 Coniungit deuolutio non solum ob negligentiam prouidendi tempore designato, sed quia inhabilem scienter prouideri.
- 6 Quid si iure deuoluto scienter indignum prouideris, an reuertatur prouiso ad inferiorem?
- 7 Apposita distinctione fit satis.

Certum est potestatem prouidendi beneficium deuolutione acquiri. Deuolutio namque est iuris conferendi in alium translatio; ob culpam, & negligentiam primi collatoris in prouidendo. Cum enim omnibus collatoribus semper signatum sit, intra quod de beneficiis prouideri debeant, nec diu manerent in suspenso, ipsique sæpe in executione huius sanctissimi statuti negligentes forent. Pontifex volens huic tanto malo prouidere, statuit, vt elapso termino deuolueretur potestas ad superiorem, qui negligentiam inferioris suppleret; sic habetur c. 2. de concess. præbenda. cap. licet. de supplend. neglig. pralate. Rebuff. post regulam Cancellariae, de verissimi notitia tit. de deuolutione. Azor. 2. p. infl. moral. lib. 6. c. 27. in prin. q. 1. Garcia 10. p. de benef. c. 3. à n. 1.

Hæc autem deuotio gradatim fit ab inferiori collatore ad Episcopum, ab Episcopo ad Archiepiscopum, ab Archiepiscopo ad primatem, si illi subiectus est, & tandem ad Pontificem: colligitur ex dicto cap. nulla. de concess. præbenda. c. d. ap. licet. de supplenda neglig. pralate. & tradunt Rebuff. & Garcia supra. Ab Episcopo ad capitulum nunquam fit deuolutio propria; quia capitulum non est Episcopo superius, & deuolutio semper fit ad superiorem, vt inferioris negligentiam suppleat, tamen iure antiquo propter magnam communicationem Episcopi cum capitulo, & contra, ab Episcopo ad capitulum, & contra fieret deuolutio. cap. 7. de concess. præbenda. cap. cum in cunctis. §. fin. de electione. At iam consuetudine introductum est à capitulo fieri deuolutionem ad Episcopum, & non e contra. Item ab Episcopo ad Archiepiscopum, & ab Archiepiscopo ad Pontificem. Quod si Episcopus, & capitulum inter se prouisionem beneficiorum, quæ ad ipsos in iura pertinebant, per turbas diuiserint, & capitulum negligens fuerit in prouisione, vel sciens prouiderit indignum, nequaquam deuolutio fit ad Episcopum,

sed ad Episcopum, & capituli superiores, quia in illa prouisione Episcopus non est capitulo superior, sed æqualis, & deuolutio nunquam fit ad æqualem, sed ad superiorem, vt bene notauit Garcia 10. p. de benef. c. 3. n. 35.

Rursum deuolutio semper fit cum qualitatibus beneficio annexis in prima prouisione: quia est prioris prouisionis omnia subrogatio, & consequenter illius conditionem subire debet, argum. leg. I. ff. de solut. c. leg. si cum. §. iniuriarum. ff. si quis carceri mitt. & tradit Gonzalez gloss. 46. num. 33. Azor. 2. p. lib. 6. cap. 27. quæst. 8. Garcia 10. p. de benef. c. 3. n. 42. Barbosa 3. p. de potest. Episc. alleg. 5. n. 11.

Deinde deuolutio ab vno remouet potestatem, & alteri conferre: remouet, inquam, à negligente collatore, & superiori conferre. Quapropter facta deuolutio ab ordinario collatore ad superiorem, ordinarius collator nullam habet potestatem pro illa vice beneficium conferendi. Quia ratione hæc negligentia ea priuatus est: sic Gloss. in cap. 2. de concess. præbenda. Azor. 2. p. lib. 6. cap. 27. q. 16. Neque obicit regulariter cap. libet datum à iure esse moram purgare. cap. potius. de leuato. leg. si quis possidet. ff. si quis carceri mitt. c. leg. in solam. ff. de vrb. obliq. Quia hoc intelligendum est casu quo per legem non impediatur. In præceteri autem impeditur moræ purgatio ab ipsa lege, priuante negligentem collatorem potestate conferendi. Ergo non potest moram purgare; & ita tradit Glossa in plures textus allegans in reg. moral. 25. de regul. iuris. in 6. c. cap. 2. de supplend. neglig. pralate. Tirag. in leg. si vnguam. verbo reuertatur n. 310. Azor. 2. p. lib. 6. c. 27. q. 16. Barbosa 3. p. de potest. Episc. alleg. 72. n. 169.

Sed est dubium, an deuolutio contingat, non solum ob negligentiam prouidendi tempore designato: sed quia illo tempore inhabilem prouiderit? Respondeo contingere, si sciens inhabilem prouiderit. Quia idem est inhabilem prouideri, ac neminem prouideri. imo grauius delinquit inhabilem prouidendo: & ita tradit Zechus de benef. c. pensio. cap. 5. n. 5. Garcia de benef. to. p. c. 1. à n. 2. & colligitur aperte ex c. cum in cunctis. §. fin. c. c. r. p. c. m. §. si vero. de electione. c. si eum prouiderit, eod. tit. in 6. Dixi, si sciens inhabilem prouiderit: nam si ignorans feceris, priuari non debes potestate, vt tradit Glossa in supra. c. & alius illo tit. de elect.

Sed quid si iure deuoluto indignum prouiderit scienter, vel ignoranter, reuertitur, nec prouisio ad inferiorem primam collatorem, vel transferat ad superiorem, ac si nullam prouisionem fecisset: Ioann. Sclua B. n. sic. par. 3. q. 3. & Azor. 2. p. infl. moral. lib. 6. cap. 27. q. 7. c. 24. sentunt ad inferiorem collatorem redire prouisionem. Mouetur auctoritate Glossæ in cap. si electio. de electione. in 6. ibi: si electio ex eo non sortitur effectum, quia electus consensit seculari; vel post consensum renuntiat iuri suo, aut forte diem claudit extremum, seu propter occultum eius vitium irritatur: electores (quibus fecerunt, quod spectabat ad ipsos infra iuris terminum eligendo) habebunt à dissensu, renuntiatione, morte, vel irratione prædictis, ac si vocatio noua esset, tempus integrum ad electionem aliam, celebrandam, dummodo nihil fraudulenter egerint in præmissis: & addit glossa verbo aliam; hoc non solum in prima, sed in secunda, tertia, vel quarta electione locum habet, & non solum in ordinatis collatoribus, sed in illis qui iure deuoluto prouident.

Sed in hac parte cum distinctione est procedendum: si enim scienter prouides taliter indignum, vt ipsa prouisio nulla sit, non reuertitur prouiso ad inferiorem, sed ad superiorem transferitur. Quia inferior emendate non potest superioris vitium. Sic enim cum esses ordinarius collator, & scienter indignum prouideres, deuolueretur prouiso ad tui superioris, c. cum in cunctis. de elect. Quæ si iure deuoluto prouides, non debet eadem fieri deuolutio. At si ignoranter proceperis, iustum non est vt potestate priuatus, sicuti de ordinario collatore ignoranter indignum prouidente nuper diximus, nullam fieri deuolutionem. Verum si non ipso iure inhabilem prouideris, sed qui per sententiam postea inhabilis factus est, & eorum electio irritatur, existimo prouisionem reuerti ad primum ordinarium collatorem. Moueor: quia facta prouisione valida collata deuolutio, & si postea ob vitium electi irritetur, demum beneficium vacat, & tanquam deuotio vacans prouideri debet.

DISPUTATIO III.

De forma, & conditionibus seruandis in beneficiorum prouisione.

Non est facile in prouisione beneficiorum discernere, quæ requirantur vt forma, quæ vt conditiones. Requiritur vt forma, ita seruari debent, vt nec minimum omittatur, aliis actus corruunt. cap. cum dilectum de rescriptis. & pluribus exornat Gonzalez gloss. 4. num. 17. Quia forma dat esse rei. leg. Diuus. ff. de in iure. r. r. §. leg. de iur. i. §.